

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova împotriva Liudmilei Volevici, cu privire la apărarea onoarei și demnității, încasarea prejudiciului moral, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins apelul declarat de Svetlana Suhova și s-a menținut hotărârea din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești,

(Dosarul nr. 2ra-1267/23

PIGD Nr. 2-16004517-01-2ra-07092023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (Ig. Botezatu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (Gr. Golev, Șt. Starciuc, S. Gubenco)

03 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursurilor declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 octombrie 2016, Svetlana Suhova s-a adresat în judecătorie cu cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Volevici cu privire la dezmințirea datelor defăimătoare răspândite, care nu corespund realității și compensarea prejudiciului moral cauzat.

2. În motivarea acțiunii a indicat că la 06 septembrie 2016 la orele 19:00 în incinta clasei de limba poloneză a edificiului restaurantului „Дом+” situat în or. Comrat, str. Cotovschi, nr. 31a, a avut loc o activitate publică - ședința Consiliului Comunității Poloneze a Găgăuziei. Ședința a fost dusă de președintele Comunității - Liudmila Volevici. La activitate au fost prezente 9 persoane, iar în timpul discursului său public la această activitate Liudmila Volevici a povestit tuturor celor prezenți despre faptul că:

a) chipurile Svetlana Suhova „a favorizat, - după cum s-a exprimat Liudmila Volevici, liceul sportiv”, învinuindu-i pe conducătorii acestei instituții în procurarea tehnicii de uz casnic, adică în comiterea infracțiunii, care în realitate nu au fost;

b) Svetlana Suhova a organizat plasarea de către Dmitri Popazoglo și Leonid Dobrov în rețeaua Internet a informației în lumina negativă, ce reflectă activitatea Comunității Poloneze;

c) Svetlana Suhova pe ascuns a instigat pe careva persoane, nefiind numite de Liudmila Volevici;

d) Svetlana Suhova a prezentat-o în ochii ei în lumina mizerabilă ca pe persoană amorală, pe profesoara de limba poloneză, doamna Agnejca Miculeț, a urmărit-o pe ultima, și a comunicat Liudmilei Volevici despre toate deplasările doamnei Miculeț;

e) Svetlana Suhova a primit, chipurile, de la Liudmila Volevici bani pentru faptul, că a transportat-o cu automobil propriu pentru afacerile Comunității.

f) Svetlana Suhova chipurile a scris diferite plângeri și din acest motiv, fonduri străine au micșorat finanțarea activităților, desfășurate de comunitate de trei ori.

3. Astfel, a susținut că în discursul său public Liudmila Volevici a povestit despre faptele necinstite pretins comise de reclamantă; încălcarea de către reclamantă a legislației în vigoare (se are în vedere defăimarea

conducătorilor liceului sportiv); despre un pretins comportament greșit și lipsit de etică în viața personală și publică a reclamantei; încălcarea de către reclamantă a eticii profesionale, ca membru al consiliului Comunității, și a răspândit în final informația precum că reclamanta în așa fel s-ar fi compromis prin fapte reprobabile, cerând excluderea reclamantei din membrii consiliului Comunității. Datele, răspândite de Liudmila Volevici în discursul ei public în fața persoanelor prezente la activitate, nu corespund realității; deoarece faptele despre care parte a vorbit, nu au existat în realitate.

4. A indicat reclamanta că nu a defăimat pe conducătorii liceului sportiv; nu are nici o tangență cu plasarea de către domnii Dmitri Popazoglo și Leonid Dobro a informației în rețeaua Internet; reclamanta niciodată nu a instigat pe careva persoane între ei, acest fapt contravine principiilor sale morale; reclamanta de asemenea a menționat că nu a povestit nimic Liudmillei Volevici despre doamna Agnejca Miculeț, și mai ales nu a urmărit-o și nu a raportat despre deplasările dânzei; reclamanta niciodată nu a primit de la Liudmila Volevici remunerații pentru activitatea sa în Asociația Poloneză; ea nu are tangență cu plângerile referitoare la activitatea Liudmillei Volevici.

5. Astfel, a susținut că prin afirmațiile false, pe care ea le-a răspândit prin discurs public, Liudmila Volevici a defăimat onoarea, demnitatea, prestigiul și reputația profesională a reclamantei, adică a comis o faptă ilicită. A făcut aceasta în mod intenționat, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzând apariția unor consecințe periculoase și dorind survenirea acestora.

6. Totodată, a mai indicat că Liudmila Volevici a urmărit scopul de a micșora aprecierea obiectivă a calităților morale și a altor calități ale reclamantei de către membrii Comunității Poloneze a Găgăuziei și alți cetățeni, din acest motiv a impus-o pe reclamanta să suporte suferințe psihoemoționale și a cauzat un prejudiciu moral, care în echivalentul bănesc, în conformitate cu art. 1422 alin. (1) din Codul civil, a fost estimat de reclamantă în sumă de 10 000,00 de lei.

7. A susținut în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară la 27 septembrie 2016, Svetlana Suhova a expediat Liudmillei Volevici o cerere prealabilă, cerând de la ea să aducă scuze publice pentru defăimarea comisă de ultima, să combată datele răspândite de dânsa, care nu corespund realității, și să repare prejudiciul moral, ce i-a fost cauzat. Deși, Liudmila Volevici a recepționat cererea prealabilă la 03 octombrie 2016, potrivit avizului de recepție, aceasta nu a oferit un răspuns în termenul stabilit de art. 16 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, astfel fiind apreciat ca refuz.

8. Ulterior, la 20 octombrie 2016, Svetlana Suhova a depus cererea de chemare în judecată cu cerințele acțiunii concretizate, potrivit căreia a solicitat a recunoaște datele răspândite de Liudmila Volevici la 06 septembrie 2016, în ședința consiliului Comunității Poloneze, precum că:

1. Svetlana Suhova pretins, „a favorizat, - după cum s-a exprimat Volevici, liceul sportiv”, învinuindu-i pe conducătorii acestei instituții în procurarea tehnicii de uz casnic, adică în comiterea infracțiunii, care în realitate nu a fost;

2. Svetlana Suhova pretins, a organizat plasarea de către Popazoglo Dmitri și Dobrov Leonid în rețeaua Internet a informației în lumina negativă, ce reflectă activitatea Comunității Poloneze;

3. Svetlana Suhova pretins, pe ascuns a instigat pe careva persoane, nefiind numite de Liudmila Volevici;

4. Svetlana Suhova pretins, a prezentat-o în ochii ei în lumina mizerabilă ca pe persoană amorală, pe profesoara de limba poloneză, doamna Miculeț Agnejca, a urmărit-o pe ultima, și a comunicat Liudmillei Volevici despre toate deplasările doamnei Miculeț;

5. Svetlana Suhova pretins a primit, de la Liudmila Volevici bani pentru faptul, că a transportat-o cu automobil propriu pentru afacerile Comunității.

6. Svetlana Suhova pretins a scris diferite plângeri și din acest motiv, fonduri străine au micșorat finanțarea activităților, desfășurate de comunitate de trei ori, ca necorespunzătoare realității, ce defăimează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei, și a o obliga să defăimeze public aceste date și să aducă Svetlanei Suhova scuze publice la ședința generală a membrilor Comunității Poloneze a Găgăuziei.

Textul dezmințirii în conformitate cu cerințele art. 18 alin. (3) Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010: „Eu, Volevici Liudmila, la 06 septembrie 2016 în ședința Consiliului Comunității Poloneze am răspândit informația precum că:
- Suhova Svetlana 1. Chipurile „a favorizat liceul sportiv”, învinuindu-i pe conducătorii acestei instituții în procurarea tehnicii de uz casnic, adică în comiterea infracțiunii, care în realitate nu a fost;

- Svetlana Suhova chipurile, a organizat plasarea de către Dmitri Popazoglo și Leonid Dobrov în rețeaua Internet a informației în lumina negativă, ce reflectă activitatea Comunității Poloneze;

- Svetlana Suhova chipurile, pe ascuns a instigat pe careva persoane, nefiind numite de Liudmila Volevici;

- Svetlana Suhova chipurile, a prezentat în ochii mei în lumina mizerabilă ca persoană amorală, pe profesoara de limba poloneză, doamna Miculeț Agnejca, a urmărit-o pe ultima, și mie Liudmila Volevici a comunicat, despre toate deplasările doamnei Miculeț;

- Svetlana Suhova chipurile, a primit de la Liudmila Volevici, bani pentru faptul, că m-a transportat cu automobil propriu pentru afacerile Comunității.

-Svetlana Suhova chipurile a scris diferite plângeri și din acest motiv, fonduri străine au micșorat finanțarea activităților, desfășurate de

comunitate de trei ori. Aceste date nu corespund realității, și au fost răspândite de mine, Liudmila Volevici, în mod intenționat, cu scop de a defăima onoarea, demnitatea, bunul nume și reputația profesională a Svetlanei Suhova. Recunoscând acest fapt, aduc scuzele sale doamnei Svetlana Suhova și rog să fiu iertată pentru fapta amorală comisă”.

S-ă fie încasați de la Liudmila Volevici în beneficiul Svetlanei Suhova suma de 50 000,00 de lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, ce i-a fost cauzat prin defăimarea, legată de răspândirea datelor, ce nu corespund realității, numite de ea mai sus. (f.d. 11/14, vol. I)

9. La 22 martie 2017, Svetlana Suhova a depus cerere de micșorare a mărimii cerințelor acțiunii, potrivit căreia a solicitat a încasa de la Liudmila Volevici în beneficiul reclamantei 5000,00 de lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, ce i-a fost cauzat prin defăimarea, legată de răspândirea datelor, ce nu corespund realității, numite de ea mai sus (f.d. 32, vol. I).

10. La 12 iunie 2017, Svetlana Suhova a depus cerere de completare a temeiurilor și circumstanțelor cauzei privind dezmințirea datelor defăimătoare, ce nu corespund realității și compensarea prejudiciului moral cauzat, conform căreia a solicitat a recunoaște datele, răspândite de Liudmila Volevici la 06 septembrie 2016 în ședința Consiliului Comunității Poloneze a Găgăuziei, ca nefiind corespunzătoare realității, care defăimează onoarea, demnitatea și reputația reclamantei, precum că:

- Svetlana Suhova chipurile, prin apeluri telefonice cuiva a difuzat date vădit neveridice, false despre furt în liceul sportiv, încercând prin intrigi și mahinații să obțină control în această instituție și să aducă daune persoanelor ei cu funcții de conducere, expuse de ea prin pronunțarea în adresa reclamantei a frazelor: „a favorizat liceul sportiv prin controale” „Bârfe veșnice: au sustras de acolo un aparat, au sustras de acolo aceea, au luat de acolo aparat de uscat. Nu sunt oare apelurile tale?”.

- Svetlana Suhova chipurile, are careva implicare în apariția articolelor cu denumirea „Cine sunteți voi, polonezii Bugeacului” și „Polonezii Bugeacului vor participa la festivalul internațional” și la comentariile altor persoane în discutarea articolului „Polonezii Bugeacului vor participa la festivalul internațional”, expuse în procesul discutării acestei circumstanțe în contextul frazelor ei „înseamnă, că toate acestea vor ieși la iveală cândva, cine a scris toate acestea!” „Sveta în curând se va clarifica totul!” „Eu nu voi mai activa în așa administrație și nu doresc!” „Deodată vă spun, că până când vei fi în Consiliu, eu nu voi fi președinte!” „Toate acestea vor fi demascate, fiindcă eu ieri am fost la Ministerul Afacerilor Interne, și de aceasta se vor ocupa la minister. Fiindcă așa nu se poate, eu am încredințat oamenilor totul. Apoi trebuie să-mi fie reproșat totul în față? Am mulțumire pentru că am contribuit ca fiul ei să învețe? Ea a uitat, cum ea a îmblat la mine zi întreagă, plângea acasă! Ca să ajut să învețe fiul ei Andrei”.

- Svetlana Suhova chipurile, folosește orice mijloace pentru atingerea scopurilor sale meschine, se comportă cu oameni cu derogări de la norme general recunoscute, străduindu-se ca unul să fie contra altuia și îi provoacă la certuri, expuse de ea prin pronunțarea în adresa reclamantei a frazelor „Tu să fii cinstit, și să te porți normal cu oameni!” „Cu toți! Pe ascuns cu unul cu altul, doar ca să nu avem scandaluri!” „Ai bârfit! Ai bârfit!”

-Svetlana Suhova chipurile o numea pe profesoara de limba poloneză Miculeț Agnejca prostituată și c...vă, și îi comunica Liudmillei Volevici unde poate fi și cu ce se ocupă Miculeț, expuse de ea (Volevici) prin fraze adresate reclamantei: „Și pe Agnejca ea: „Agnejca este prostituată! Agnejca este o c...vă! Dar singură ce făceai?” „Tu spunea! Da!” „Veneai la mine, umblai peste tot, unde Agnejca merge și ce face”;

- Svetlana Suhova chipurile „primea bani pentru aceea, că a deplasat”, - după cum ea s-a exprimat, pentru afacerile comunității, - „și întotdeauna a primit bani pentru aceasta”. Aceste date, Liudmila Volevici le-a expus prin următoarele fraze, adresate reclamantei: „Da! Da! Și bani întotdeauna ai primit pentru aceasta!”, „Iar pentru ceea că ai deplasat, nu ai primit bani?!”

- Svetlana Suhova chipurile a scris diferite plângeri și denunțuri, inclusiv anonime, și din acest motiv fonduri străine au micșorat finanțarea activităților, desfășurate de comunitate de trei ori, expuse de ea prin următoarele fraze în contextul discursului ei: „Datorită binevoitorilor noștri și cucu, care scriu nouă diferite denunțuri, ne-au micșorat de trei ori suma de bani, care sunt alocate nouă pentru întâlniri sportive”, „Sveta, la Chișinău organele deja se ocupă de acest lucru. Atât. Nu trebuie de transmis nicăieri. Vor constata totul.” Voi doar Sveta sunteți așa de aspri. Doar nu puteți să vă iscăliți”. „Toate acestea vor fi degrabă confirmate!”;

A obliga pe Liudmila Volevici să dezmețească aceste date public la ședința generală a Comunității Poloneze, care nu corespund realității, defăimează onoarea, demnitatea și reputația reclamantei și să-și ceară scuze de la ea pentru răspândirea datelor vizate la ședința generală a Comunității Poloneze a Găgăuziei.

A menționat că textul dezmințirii a fost întocmit în conformitate cu cerințele art. 18 alin. (3) Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, și anume „Eu, Liudmila Volevici, la 06 septembrie 2016 în ședința Consiliului Comunității Poloneze am răspândit informația precum, că:

- „Svetlana Suhova chipurile „a favorizat liceul sportiv”, învinuindu-i pe conducătorii acestei instituții în procurarea tehnicii de uz casnic, adică în comiterea infracțiunii, care în realitate nu a fost;”

- „Svetlana Suhova chipurile, a organizat plasarea de către Popazoglo Dmitri și Dobrov Leonid în rețeaua Internet a informației în lumina negativă, ce reflectă activitatea Comunității Poloneze;”

- „Svetlana Suhova chipurile, pe ascuns a instigat pe careva persoane, nefiind numite de Volevici;”

- „Svetlana Suhova chipurile, a prezentat în ochii mei în lumina mizerabilă ca persoană amorală, pe profesoara de limba poloneză, doamna Miculeț Agnejca, a urmărit-o pe ultima, și mie Liudmila Volevici a comunicat, despre toate deplasările doamnei Miculeț;”

- „Svetlana Suhova chipurile a primit, de la mine, Liudmila Volevici, bani pentru faptul, că m-a transportat cu automobil propriu pentru afacerile Comunității.”

- „Svetlana Suhova chipurile a scris diferite plângeri și din acest motiv, fonduri străine au micșorat finanțarea activităților, desfășurate de comunitate de trei ori. Declar, că această informație, răspândită de mine, nu corespunde realității. În acest sens, public aduc scuzele sale Svetlanei Suhova”.

A încasa de la Liudmila Volevici în beneficiul reclamantei suma de 5000,00 de lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, ce i-a fost cauzat prin defăimarea, legată de răspândirea datelor, ce nu corespund realității, numite mai sus (f.d.87/99, vol.I)

11. Prin încheierea din 14 martie 2019 a Judecătoriei Comrat, s-a admis cererea Liudmilei Volevici, reprezentată de avocatul Vladislav Gribincea, cu privire la excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova. S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova, ca fiind tardivă (f.d. 156, 157/159, vol. I).

12. Prin încheierea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Comrat, s-a admis cererea Liudmilei Volevici, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică. S-a încasat de la Svetlana Suhova, în beneficiul Liudmilei Volevici suma de 12 107,31 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 184/185, vol. I).

13. Prin decizia din 09 august 2019 a Curții de Apel Comrat, s-a admis cererea de apel depusă de Svetlana Suhova și de reprezentantul acesteia, avocatul Nicolai Jecov. S-au casat încheierile din 14 martie 2019 și 21 mai 2019 ale Judecătoriei Comrat și s-a pronunțat o nouă încheiere, prin care cauza civilă s-a remis la rejudecare la Judecătoria Comrat, în același complet de judecată (f.d. 233/240, vol. I).

14. Rejudecând cauza, Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești prin hotărârea din 17 iunie 2022 a respins cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova împotriva Liudmilei Volevici cu privire la defăimare și compensarea prejudiciului moral. A respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la încasarea sumei de 5000 de lei din contul Liudmilei Volevici în beneficiul reclamantei Svetlanei Suhova, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin răspândirea informației false. A dispus încasarea de la Svetlana Suhova

în beneficiul Liudmilei Volevici suma de 35 586,07 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 68, 80/93, vol. II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 24 iunie 2022, Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 17 iunie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de fond prin care s-a respins cererea înaintată de Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov privind falsitatea probelor în prezenta cauză civilă (f.d.72, vol. II)

16. Tot, la 24 iunie 2022, Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov, a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 71, vol. II), iar la 01 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 95, vol. II), a depus motivarea apelului declarat împotriva hotărârii din 17 iunie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii sub formă de hotărâre, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată (f.d.71, 96/98, vol. II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

17. Prin decizia din 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins apelul declarat de Svetlana Suhova și s-a menținut hotărârea din 17 iunie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, precum și încheierea din 17 iunie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești cu privire la respingerea cererii înaintate de Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov privind falsitatea probelor pe prezenta cauză civilă (f.d. 200, 202/212, vol. II).

18. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând materialele dosarului, în raport cu criticele formulate în cererea de apel și în cererea de recurs, a constatat că nu există temeiurile prevăzute de art. 386 din Codul de procedură civilă, pentru casarea, modificarea încheierii sau deciziei instanței de apel, prin urmare, cererea de apel și cererea de recurs declarate de Svetlana Suhova, reprezentantă de Vadim Suhov sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse pentru următoarele motive.

19. La caz, în opinia instanței de apel soluția instanței de fond se bazează pe probele cercetate corespunzător, aceasta conține normele de drept material de care s-a condus instanța de fond.

20. Subsecvent, instanța de apel a notat că în primul rând, este necesar de a menționa că dreptul de apărare a onoarei, demnității și a reputației profesionale este unul constituțional pentru persoanele fizice și juridice, fiind totodată, garantul unei activități eficiente a acestora. Dreptul în cauză este asigurat de art. 15 din Constituția Republicii Moldova, iar executarea acestui drept nu poate îngreuna drepturile altor persoane. Deci, la examinarea litigiilor respective, urmează să garanteze exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, dintr-o parte și

protecției altor drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova și alte acte normative.

21. La caz, instanța de apel a notat că raporturile legate de apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private persoanelor fizice și juridice se reglementează de art. 32 din Constituția Republicii Moldova, art. 7 alin. (1) și (2), art. 24 alin. (1) și (2), art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, cu nr. 23 aprilie 2010 și art. art. 15, 16 din Codul civil al Republicii Moldova, art. 10 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, alte acte naționale și internaționale tangențiale cu acest subiect.

22. În sensul normelor enunțate, instanța de apel a menționat că este necesar de reținut că sarcina probațiunii pe cauzele din această categorie este repartizată în felul următor. Reclamantul trebuie să dovedească că: informația este răspândită de persoana față de care este înaintată acțiunea, cât și că este una defăimătoare, atunci când pârâtul trebuie să dovedească că informația răspândită nu este una defăimătoare.

23. Or, la examinarea acestei categorii de dosare instanțele de judecată urmează să verifice următoarele: corespund realității circumstanțele importante pentru soluționarea acțiunii, în special, faptul disimilării de către intimat a informației referitoare la reclamant, caracterul ponegriitor onoarei, demnității și a reputației profesionale ai acestei informații, ca fiind răspândite de intimat și corespunderea ei cu realitatea.

24. La caz, instanța de apel a relevat că după cum rezultă din materialele dosarului, reclamanta Svetlana Suhova s-a adresat cu cererea de chemare în judecată privind dezmințirea datelor defăimătoare răspândite care nu corespund realității și compensarea prejudiciului moral cauzat ce, după spusele ultimei, au avut loc în cadrul desfășurării ședinței Consiliului Comunității Poloneze din Găgăuzia ce a avut loc la data de 06 septembrie 2016, orele 19, în incinta restaurantului „Dom+”, situat pe str. Cotovschi, nr. 31a în or. Comrat, fiind moderată de Liudmila Volevici în prezența celor 9 persoane, în calitate de probă anexând la materialele dosarului disk DVD-R cu stenograma acestuia (f.d.76/86, vol. I).

25. În aceste circumstanțe, instanța de apel a apelat la dispozițiile art. 117, art. 121, art. 122 al. al. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, care stabilește că admisibilitatea examinării, în calitate de probă, a unei înregistrări audio efectuate legal, în cadrul unui proces de judecată. Însă, în niciuna din articole citate supra nu este indicat că se permite înregistrarea audio a oricărei conversații, fără ca interlocutorul să fie înștiințat.

26. În virtutea acestui fapt, instanța de apel a conchis că legislația nu conține norme ce permit efectuarea înregistrării audio fără informarea părților ce participă în conversație.

27. În continuare, instanța de apel a concluzionat că înregistrarea efectuată de apelanta/reclamanta Svetlana Suhova, unde participă și alte persoane, înafara de reclamanta și intimata, care nu cunoșteau că se efectuează înregistrarea pe telefon, contravine prevederilor din art. 146 alin. (2) din Codul de procedură civilă, întrucât aceasta a fost efectuată în mod ascuns.

28. La acest capitol instanța de apel a reținut că apelanta/reclamanta Svetlana Suhova de asemenea, a anexat copia de pe înregistrarea audio, transcrisă pe DVD R și nu originalul acestei înregistrări, din care nu poate fi dedusă ora, locul și împrejurările în care această înregistrare a fost efectuată, ci doar data și ora la care aceasta a fost transcrisă. Acest fapt indică asupra temeiniciei argumentelor intimatului precum că înregistrarea în cauză este o probă inadmisibilă.

29. Drept urmare, ținând cont de cele relatate supra, apreciind admisibilitatea și veridicitatea acestei probe, instanța de apel a conchis că instanța de judecată întemeiat a ajuns la concluzia că partea apelantă/reclamantă nu a prezentat probele suficiente precum că intimata Liudmila Volevici a făcut publice informațiile defăimătoare ce nu corespund realității, ponegrind onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei Svetlana Suhova, în această ordine de idei, au fost întemeiat respinse cerințele acțiunii înaintate de reclamanta.

30. Cu referire la argumentul apelantei precum că intimata nu contestă că înregistrarea este în original, instanța de apel a notat că partea intimată contestă veridicitatea acestei probe, cât și caracterul defăimător a informației în cauză.

31. La acest capitol instanța de a apel a relevat că dacă va admite că înregistrarea prezentată nu a fost supusă montării și toate informațiile aduse de reclamantă au fost rostite de intimată, colegiu judiciar este de părere că nu există temeiuri pentru admiterea cerințelor acțiunii.

32. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că practic, toate 6 afirmații (îmbinări) care sunt considerate de reclamantă ca fiind defăimătoare, nu sunt de acest gen, și parțial nici nu au fost răspândite. Or, la pct.1 - intimata nu pronunța asemenea declarații. Din conversație rezultă că asemenea plângeri au avut loc, au avut loc controale și încălcările nu s-au depistat. Însă, intimata nu a afirmat că reclamanta Svetlana Suhova s-a adresa cu plângeri. Or, acest fapt nu rezultă din conținutul conversației. Respectiv, la pct. 1 reclamanta nu a probat că a fost răspândită informația pe care reclamanta solicită să fie combătută.

33. La pct. 2. din înregistrarea audio prezentată instanței nu se aud învinuiri în adresa Svetlanei Suhova. Au figurat două nume absolut diferite. Era vorba despre alte persoane care scriau aceste comentarii. Din aceasta rezultă că nu există afirmații directe precum că Svetlana Suhova scria acele comentarii. Se vorbește despre coincidențe, însă fără învinuiri directe în

adresa reclamantei. Astfel, nici la pct. 2 nu s-a probat că intimata a răspândit informațiile de acest gen.

34. Ce ține de pct. 3, era vorba că reclamanta bârfea alte persoane, care se cunosc între ei, pentru atingerea scopurilor sale materiale. Această parte a conversației nu conține fapte sau afirmații concrete, de aceea nu poate fi trasă concluzia privind caracterul defăimător ai acestora.

35. Cu referire la pct. 4, ce ține de afirmațiile în adresa profesoarei, reprezentantul intimatei indică că clienta, într-adevăr, le făcea, doar că aceste exprimări au loc în timpul conversației între reclamată și intimată, caracterizând personalitatea morală a unei terțe și nicidecum a reclamantei.

36. În privința pct. 5, din înregistrare se aude că reclamanta primea bani pentru motorina și procurarea mărfii. Reprezentantul intimatei afirmă că era vorba despre aceasta și nu despre altceva. Reieșind din circumstanțele, nu este clar ce anume se solicită să fie combătut, dacă aceste informații corespund realității. Intimata nu afirmă că Svetlana Suhova primea bani pentru alte servicii prestate comunității. Reclamata și reprezentantul afirmă că nimeni din comunitate nu a fost salarizat. Și chiar și în caz contrar, aceasta nu este ceva defăimător și nu poate leza onoarea și demnitatea persoanei. În acest domeniu reprezintă o normă - achitarea persoanelor pentru serviciile prestate. Așadar, instanța de apel a concluzionat că nu este respectat punctul doi obligatoriu din art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, precum că informația o vizează și este defăimătoare.

37. La pct. 6, afirmația privind adresarea cu plângerile, aceasta este apreciată de instanță ca fiind un drept constituțional al cetățenilor de petiționare, iar survenirea consecințelor pentru fondul, sub formă de micșorare a finanțării pentru anumite evenimente, nu pot fi apreciate ca fiind din start defăimătoare.

38. În continuare cu referire la argumentul apelantei precum că cheltuielile suportate de intimata pentru acordarea asistenței juridice în suma de 35 586,07 de lei, nu sunt confirmate, nefiind destule extrasele din facturile fiscale, instanța de apel îl consideră neîntemeiat, or, conform art. 96 alin. (1) și alin. (11) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

39. Subsecvent, instanța de apel a menționat că la stabilirea sumei încasării cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice instanța urmează să se conducă de realitatea, necesitatea și rezonabilitatea lor. Iar, în conformitate cu art. 63 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și

nu poate fi modificat de organul administrației publice de drept sau instanța de judecată.

40. La fel, instanța de apel a stabilit că Liudmila Volevici a încheiat cu avocatul Vladislav Gribincia contractul de acordare asistenței juridice cu nr. 1 din data de 09 ianuarie 2017, pentru apărarea intereselor acesteia în examinarea speței civile și drept urmare a suportat cheltuielile de achitare și acordare a asistenței juridice în suma de 35 586,07 de lei.

41. Drept urmare, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 96 alin. (1) și alin. (11) din Codul de procedură civilă, precum și de faptul că acțiunea înaintată de Svetlana Suhova au fost respinse ca neîntemeiate, a conchis că instanța de fond just și întemeiat a încasat în beneficiul Liudmilei Volevici de la Svetlana Suhova cheltuielile de achitare pentru acordarea asistenței juridice în cadrul acestui dosar, acestea fiind confirmate de documentele existente la materialele din dosar.

42. Ce ține de cererea de recurs declarată de Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov, instanța de apel reiterează că instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia privind respingerea cererii Svetlanei Suhova, reprezentată de Vadim Suhov privind falsificarea probelor la cauza civilă sub formă de procesul-verbal al ședinței Comunității Poloneze a Găgăuziei cu nr. 04/2016 din 04 septembrie 2016, prezentat de intimată în adresa reclamantei.

43. La acest capitol instanța de apel a considerat necesar de a atrage atenție că prezentul proces-verbal al ședinței comunității nu reprezintă o probă folosită de instanța pentru soluționarea cauzei. Respectiv, acesta nu corespunde criteriului de referință, adică la obiectul litigiului.

44. La fel, instanța de apel a stabilit că apelanta/reclamanta nu a prezentat probele privind veridicitatea informațiilor defăimătoare, ceea ce o eliberează pe intimată să probeze corespunderea acestei informații cu realitatea, etc. Prin urmare, în contextul art. 227 din Codul de procedură civilă, pentru dosarul supus examinării sunt nefondate argumentele reprezentanților apelantei/reclamantei privind presupusa falsificarea acestui act în calitate de probă la dosar.

45. Drept urmare, reieșind din cele enunțate mai sus, instanța de apel nu a găsit temeiuri pentru admiterea cererilor de apel și recurs și casarea încheierii și soluției instanței, întrucât aceste acte ale instanței de fond sunt emise fără încălcarea normelor de drept material și procesual, ținând seama de toate împrejurările importante din punct de vedere juridic pe acest dosar, argumentelor părților și probelor prezentate de acestea, ultimele fiind apreciate de instanța într-un mod corespunzător. În această ordine de idei sunt pasibile respingerii cererile de apel și recurs, în legătură cu nemotivarea acestora cu menținerea hotărârii contestate și a soluției instanței de fond.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

46. La 17 martie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d. 19, vol. III), Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov, a depus cerere de recurs la Curtea Supremă de Justiție, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova să fie admisă integral (f.d.14/17, vol. III).

47. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe ca fiind total ilegale și neîntemeiate, pasibile de casare, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat drepturile reclamantei garantate de art. 6.1, art. 8.1, art. 10.1 din Convenția Europeană, precum și art. 1 din Protocolul adițional al acesteia.

48. La 15 iunie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d. 51, vol. III), Svetlana Suhova, reprezentată de avocatul Nicolai Jecov, a depus cerere de recurs la Curtea Supremă de Justiție, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Suhova să fie admisă integral (f.d. 47/50, vol. III).

49. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Comrat este pasibilă de a fi casată deoarece din conținutul acesteia se conturează încălcarea normelor de drept material, mai mult ca atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au avut în vedere argumentele reprezentanților, astfel, încălcând dreptul Svetlanei Suhova la un proces echitabil, garantat de art. 6.1 din Convenția europeană.

50. Subsecvent, a susținut că prin recuperarea ilegală de la recurentă a cheltuielilor de asistență juridică, care nu sunt susținute cu înscrisuri, instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat dreptul ei la respectarea proprietății, garantat de articolul 1 din Acordul suplimentar la Convenție.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

51. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza

căroră se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

52. Recursurile declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova, au fost declarate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

53. Art. 434 din Codul de procedură civilă,

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

54. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

55. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

56. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

57. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

58. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 15 martie 2023 (f.d. 100, vol. II).

59. Totodată, din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 2a-228/2022 (f.d. 215, vol. II), rezultă că, la 20 aprilie 2023, Curtea de Apel Comrat a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 15 martie 2023, fiind recepționată de avocatul Nicolai Jecov la data de 25 aprilie 2023, iar de către Svetlana Suhova și Vadim Suhov la data de 27 aprilie 2023, fapt ce se atestă prin avizele de recepție a scrisorii recomandate, anexate la materialele cauzei (f.d. 218/219, vol. II).

60. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov, la data de 17 martie 2023, anterior recepționării copiei deciziei contestate, precum și recursul declarat de avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova la 15 iunie 2023, prin intermediul poștei terestre (f.d. 51, vol. III), se consideră depuse în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.53).

61. La 06 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimetei Liudmila Volevici, precum și reprezentantului acesteia, avocatul Vladislav Gribincea, copia recursurilor declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova, împotriva deciziei din 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 54, vol. III).

62. Prin referința depusă la data de 01 decembrie 2023, avocatul Vladislav Gribincea, acționând în numele și interesele Liudmilei Volevici, a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil (f.d. 71/73, vol. III).

63. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 38 din prezenta încheiere.

64. Verificând motivele de casare, invocate în recursurile declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența

temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

66. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

67. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile declarate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova conțin obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

69. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

70. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarat de către de către Svetlana

Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, sunt inadmisibile.

71. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibile recursurile depuse de către Svetlana Suhova, reprezentată de Vadim Suhov și de către avocatul Nicolai Jecov, în numele și interesele Svetlanei Suhova, împotriva deciziei 15 martie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat